

Niet alle werklozen ontvangen WW, niet alle WW'ers zijn werkloos

DOOR Mark Ramaekers

De begrippen werkloosheid en 'WW' worden veel door elkaar gebruikt. Maar let op: in 2015 telde Nederland 614 duizend werklozen en 'slechts' 424 duizend WW'ers. Werklozen kunnen ook een bijstand- of een arbeidsongeschiktheidsuitkering, of helemaal geen uitkering ontvangen. Tegelijkertijd zijn ook niet alle WW'ers werkloos.

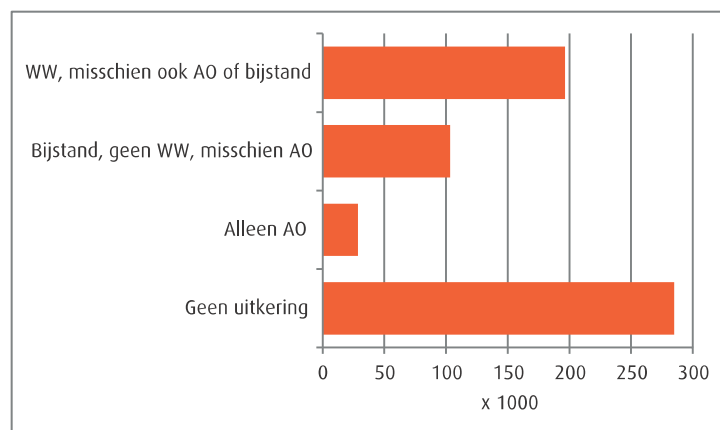
CBS hanteert bij de definitie van werkloosheid de richtlijnen van de internationale arbeidsorganisatie (ILO): een werkloze is een persoon zonder baan die in de afgelopen vier weken naar werk heeft gezocht en direct beschikbaar is. Werkloosheidscijfers zeggen dus iets over aantallen en aandelen mensen zonder werk die daadwerkelijk willen werken en actief op zoek zijn naar werk. Door deze definitie hangt dit cijfer niet af van de sociale zekerheidssituatie en is het daarmee bruikbaar voor vergelijkingen tussen landen en over de tijd. CBS berekent de werkloosheid middels de Enquête Beroepsbevolking (EBB), een steekproefonderzoek dat maandelijks wordt uitgevoerd. Daarbij wordt niet alleen het aantal werklozen geteld. Ook voor de andere mensen die geen werk hebben, wordt de binding met de arbeidsmarkt vastgesteld.

De registratie die gepaard gaat met het stelsel van sociale zekerheid levert ook statistische informatie op. Daarom kan ook vanuit dit perspectief de positie van mensen op de arbeidsmarkt in kaart worden gebracht. Als een werknemer ontslag krijgt, kan hij (of zij) aanspraak maken op een WW-uitkering. Om een uitkering te ontvangen moet de werknemer wel aan diverse voorwaarden voldoen. Zo moet er bijvoorbeeld voldoende

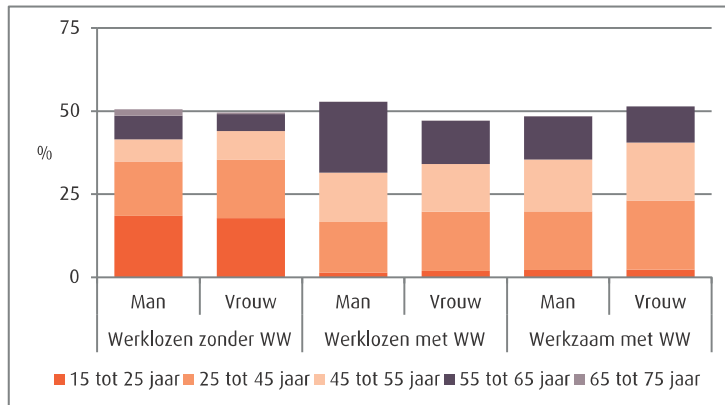
arbeidshistorie zijn opgebouwd. Nederland kent ook arbeidsongeschiktheidsuitkeringen. Deze uitkeringen worden verstrekt om mensen te voorzien van een loon vervangende uitkering bij langdurige arbeidsongeschiktheid. Ook moet iedereen zoveel mogelijk in eigen onderhoud kunnen voorzien. Wie hier niet toe in staat is en geen beroep kan doen op een andere sociale verzekeringswet of sociale voorziening, komt in aanmerking voor een bijstandsuitkering. Net als bij een WW-uitkering geldt hier wel vaak een sollicitatieplicht, zij het dat gemeentes vrijstelling van arbeidsverplichting kunnen verlenen.

Zonder werk

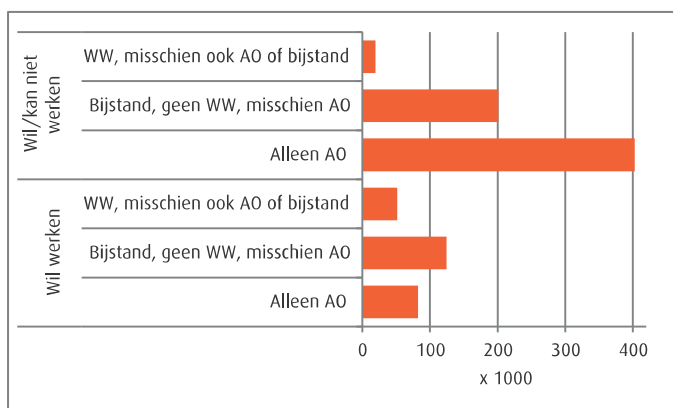
In Nederland woonden in 2015 bijna 12,7 miljoen mensen van 15 tot 75 jaar. Ruim 65 procent van hen had betaald werk. Dat zijn 8,3 miljoen mensen, waarvan ruim 1,2 miljoen jongeren tot 25 jaar. Van de mensen van 15 tot 75 jaar hadden er bijna 4,4 miljoen geen betaald werk. Van hen waren er 614 duizend werkloos en 3,8 miljoen niet op zoek of niet direct beschikbaar voor werk. In totaal ontvingen in 2015 bijna 1,6 miljoen personen één of meerdere uitkeringen: een WW-, bijstands- en/of een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Van hen ontvingen 424 duizend perso-

Figuur 1. Aantal werkloze personen met een uitkering (15 tot 75 jaar) in Nederland, 2015. Bron: CBS

Figuur 2. Overlap WW en werkloosheid naar geslacht en leeftijd (15 tot 75 jaar), 2015. Bron: CBS

Figuur 3. Aantal personen (15 tot 75 jaar) in de niet-beroepsbevolking met een uitkering in Nederland, 2015. Bron: CBS

nen een WW-uitkering. Het aantal mensen met een bijstandsuitkering bedroeg 504 duizend. Het aantal personen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering was het hoogst, 691 duizend.¹ Uitkeringen zijn niet alleen voorbehouden aan mensen die helemaal geen werk hebben. Bijna vijf procent van alle werkenden in 2015 ontving daarnaast een uitkering. 157 duizend werkenden hadden naast hun betaalde baan een WW-uitkering. Een ongeveer even grote groep werkenden (158 duizend) ontving naast hun salaris een arbeidsongeschiktheidsuitkering. En ruim 69 duizend mensen ontvingen naast loon ook bijstand, bijvoorbeeld omdat het inkomen lager was dan het sociaal minimum.

Geen WW

Van de 614 duizend werklozen in 2015 ontving ruim twee derde geen WW-uitkering. Werklozen hebben namelijk niet per definitie recht op een WW-uitkering. Werklozen zonder WW-uitkering zijn bijvoorbeeld starters en herintreders op

de arbeidsmarkt of mensen waarvan het recht op een WW-uitkering is verlopen vanwege het bereiken van de maximale uitkeringsduur. Voor nieuwe werkzoekenden is dat na maximaal twee jaar.

Bijna 197 duizend werklozen ontvingen wel een WW-uitkering. En 107 duizend ontvingen een bijstandsuitkering, bijvoorbeeld nadat het recht op een WW-uitkering verviel vanwege de bereikte maximale uitkeringsduur. Van de werkloze bijstandsontvangers ontving ruim de helft achttien maanden of langer bijstand. Van de werklozen ontvingen 32 duizend een arbeidsongeschiktheidsuitkering.

Jongeren

Jongeren vormen een groot deel van de werklozen zonder WW. Zij hebben vaak nog niet of pas kort gewerkt en daarom geen recht op een WW-uitkering. In 2015 was het aandeel jongeren tot 25 jaar onder werklozen zonder WW-uitkering 36 procent. Van de relatief jonge

groep werklozen zonder WW volgde 32 procent onderwijs. Van alle personen die wel een WW-uitkering ontvingen, volgde 6 procent onderwijs. Onder de werklozen met een WW-uitkering was het aandeel mannen groter dan het aandeel vrouwen. Er waren binnen de werklozen met een WW-uitkering relatief veel mannen van 55 tot 65 jaar (21%) die dus actief werk zochten en beschikbaar waren maar geen werk hadden.

Niet-beroepsbevolking

De niet-beroepsbevolking telde 882 duizend uitkeringsontvangers. Personen in de niet-beroepsbevolking hebben de afgelopen vier weken niet naar werk gezocht of zijn niet direct beschikbaar voor nieuw werk. Van hen ontvingen 71 duizend mensen een WW-uitkering. Minder dan dertig procent van hen was niet alleen niet op zoek of beschikbaar voor werk, maar wil of kon ook niet werken. Van de niet-beroepsbevolking die bijstand ontving, was dat ruim zestig procent en bij een arbeidsongeschiktheidsuitkering gold dat zelfs voor meer dan tachtig procent. Binnen de niet-beroepsbevolking ontvingen 329 duizend mensen bijstand en kreeg ruim een half miljoen een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Vaak noemen zij ziekte of arbeidsongeschiktheid als reden om niet te werken.

Bijna 2,9 miljoen mensen hadden in 2015 geen werk, waren ook niet werkloos en hadden geen uitkering. Ruim 2,4 miljoen van hen wilden of konden niet werken. Een relatief groot deel van hen (59 procent) wilde of kon niet werken vanwege hun hoge leeftijd of omdat zij genoten van het pensioen. Een kleinere groep (16%) wilde of kon niet werken omdat zij met een opleiding of studie bezig waren. Minder dan tien procent hield zich bezig met de zorg voor gezin of huishouden of was ziek of arbeidsongeschikt. ■

Noot

1. De cijfers over het aantal uitkeringen in dit artikel komen niet exact overeen met de StatLine-cijfers. Voor toelichting hierover zie: Maatwerktabellen Participatiepotentieel 2015 in Arbeidsparticipatie en de afstand tot de arbeidsmarkt op cbs.nl